

■ Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν διάβολο καὶ προνοεῖ γι' αὐτὸν

Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἡ Ἐλευθερία (β')*

Ἡ πιὸ βαθιὰ κόλαση τοῦ διαβόλου

Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ καὶ πέρα ξεκινᾷ ἓνα βασικὸ ἐρώτημα γιὰ τὸ τί εἶναι ἐλευθερία. Εἶναι ἡ ἐλευθερία μιὰ αὐταξία ἢ εἶναι προϋπόθεση γιὰ κάτι ἄλλο;

Απὸ τὸ δεύτερο αὐτὸ ἐρώτημα βγαίνει ἡ διάκριση μεταξὺ ἐλευθερίας «ἀπὸ κάτι» καὶ ἐλευθερίας «γιὰ κάτι», δηλαδή γιὰ δύο μορφές ἐλευθερίας, πού ἡ πρώτη εἶναι προϋπόθεση γιὰ τὴν δεύτερη, ἀλλὰ καὶ πού ἡ δεύτερη εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὴν διατήρηση τῆς πρώτης.

Τὸ δεύτερο παράδειγμα, τὸ παίρνουμε ἀπὸ τὴν σχέση τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν διάβολο. **Θ**ὰ ἦταν ἴσως πολὺ τιμητικὸ γιὰ τὸν διάβολο νὰ τὸν χαρακτηρίσουμε ὡς ἀντίπαλο τοῦ Θεοῦ! **Ὁ**χι μόνο ἀπὸ ἄποψη συσχετισμοῦ δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς κακοποιουῦ διαθέσεως τοῦ διαβόλου. **Τ**ὸ κακὸ πὺ ἐπιχειρεῖ νὰ κάνει ὁ διάβολος, δὲν τὸ κάνει τόσο γιὰ τὸ κακὸ, ὅπως εἴπαμε καὶ παραπάνω, ἀλλὰ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, σὰν μιὰ πράξη, μέσα στὸ κόμπλεξ του, αὐτοεπιβεβαιώσεως γιὰ τὸν τραγικὸ δρόμο πὺ διάλεξε, ὅταν, ἀπὸ ἐγωϊσμό, διέσπασε τὴν σχέση του μὲ τὸν Θεό. **Α**κριβῶς γι' αὐτὸ στὰ πρωτοχριστιανικὰ κείμενα, ἀλλὰ καὶ στὰ μεταγενέστερα, λέγεται ὅτι ὁ διάβολος σὲ σχέση μὲ τὸν ἄνθρωπο «τόνον ἔχει, φόβον οὐκ ἔχει».

Αὐτός, λοιπόν, τὸν διάβολο, τόν, ἃς ποῦμε, ἀντίπαλο τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς τὸν ἀγαπᾷ. **Τ**ὸν ἀγαπᾷ, γιὰτὶ εἶναι δημιουργημά του. **Τ**ὸν ἀγαπᾷ ἐπίσης, γιὰτὶ στὴν

ουσία του είναι καλός, μιὰ καὶ εἶναι δημιούργημα τοῦ Θεοῦ. **Κακὸς εἶναι στὴν πρόθεσή του.** Τὸν ἀγαπᾷ τέλος γιὰ τὴν τραγικότητά του. **Γιατὶ** ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη τραγωδία κάθε ὑπάρξεως.

Αὐτὴ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, σὰν ἀπάντηση στὴν ἀνταρσία τοῦ διαβόλου, εἶναι καὶ ἡ πιὸ βαθιὰ του κόλαση. Ὁ Θεός, ἀπαντώντας στὴν παρεκτροπὴ τοῦ διαβόλου μὲ τὴν ἀγάπη, τὸν ἀφήνει ἀπόλυτα ἐκτεθειμένο γιὰ τὴν πράξη του, ἐφόσον δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει ἔστω καὶ τὴν ἐλάχιστη ἐκείνη ἱκανοποίηση γιὰ τὴν παρεκτροπὴ του, ὅτι ἔθιξε τὸν «ἀντίπαλό» του, ἢ ἔστω τιμωρήθηκε ἀπὸ αὐτόν.

Τὸ χρέος τοῦ διαβόλου παραμένει ἀνεξόφλητο...

Ἀλλὰ ὁ Θεὸς δὲν ἀγαπάει μόνο τὸν διάβολο, ἀλλὰ καὶ προνοεῖ γι' αὐτόν. Γιατί, ἂν ὁ Θεὸς ἀφαιροῦσε τὴν προστασία του ἀπ' αὐτόν, ὁ διάβολος, σὰν δημιούργημά του, δὲν θὰ μπορούσε νὰ σταθεῖ στὴν ὑπαρξη. **Ἡ** στάση αὐτὴ τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι στὸν «ἀντίπαλό» του, μιὰ στάση ἀνεξήγητη καὶ ἀνεφάρμοστη γιὰ ἀνθρώπινα μέτρα, μαρτυρεῖ πόσο ὁ Θεὸς σέβεται τὴν ἐλευθερία καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ διαβόλου!

(*) Ἡλία Βουλγαράκη, Ποιὸς ἀγαπᾷ ἀληθινά, σελ. 41-42, ἐκδόσεις «Μαῖστρος», Σεπτέμβριος 2007. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.